

Udskriftsdato: 15. december 2025

2015/1 BSF 36 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om opsættende virkning i klagesager for borgere med handicap

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 20. november 2015 af Karina Adsbøl (DF), Jens Henrik Thulesen Dahl (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Karina Due (DF), Susanne Eilersen (DF), Søren Espersen (DF), Karin Nødgaard (DF), Peter Skaarup (DF) og Dorthe Ullemose (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om opsættende virkning i klagesager for borgere med handicap

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, der giver opsættende virkning i klagesager for borgere med handicap, der har fået frataget eller nedsat hjælp, selv om den pågældende ikke har forbedret sin funktionsevne.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en delvis genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 101 som fremsat, folketingsåret 2013-14. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2013-14, sektion A, B 101 som fremsat, og sektion F, møde 86 kl. 16.24. Der er indsat supplerende nye bemærkninger.

Borgere med handicap kan klage, hvis kommunen fratager eller nedsætter den hjælp, som de er visiteret til af kommunen. Den hjælp, borgere med handicap er visiteret til, har afgørende betydning for deres hverdag. Hjælpen kan f.eks. bestå af personlig hjælp og pleje, hjælpemidler, praktisk hjælp og ledsagelse.

Forringelser i hjælpen kan finde sted, selv om borgeren klager over afgørelsen, f.eks. indtil borgeren eventuelt får medhold i sin klage, og indtil kommunen får efterlevet afgørelsen. Denne periode kan strække sig over et eller flere år, hvor borgeren må klare sig uden den hjælp og støtte, som den pågældende er blevet frakendt. Og efter de sociale nævn er blevet nedlagt, er sagspuklen i Ankestyrelsen stor. Flere borgere og flere handicaporganisationer har gentagne gange påpeget problematikken. Hverdagen for mennesker med handicap bliver besværliggjort i den periode, hvor de uretmæssigt må undvære den hjælp, der er med til at opretholde deres almindelige livsførelse. Det kan gå ud over deres livskvalitet, forringe deres funktionsevne, forringe deres jobsituation, gå ud over familielivet og påvirke dem hårdt psykisk – alt sammen forhold, der kan medføre uoprettelige skader.

Proceduren giver kommunerne et økonomisk incitament til at fratage eller forringe hjælpen til borgere med handicap, også når det virker i strid med loven. Da det er omkostningsfrit at prøvekøre sager i Ankestyrelsen, sparer kommunerne, uanset hvordan sagen ender, udgifter til hjælpen, mens klagesagen kører. Jo længere sagsbehandlingstid, desto større besparelse, hvilket er et incitament for kommunerne til at trække sagerne i langdrag. Denne økonomiske gevinst får kommunerne lov til at beholde, også selv om borgeren får medhold i sin klage. Det er ikke rimeligt, og derfor genfremsætter Dansk Folkeparti samtidig med dette beslutningsforslag også beslutningsforslaget om økonomisk kompensation i forbindelse med klagesager (B 110, folketingsåret 2012-13). Beslutningsforslaget går ud på, at handicappede borgere skal have kompensation, hvis de får medhold i deres klage.

Dansk Folkeparti ønsker med indeværende forslag at indføre, at klager får opsættende virkning i de sager, hvor borgerens funktionsevne ikke er forbedret, det vil sige, at borgeren først får frataget/nedsat vedkommendes hjælp, hvis borgeren ikke får medhold i Ankestyrelsen. Reglerne for opsættende virkning inden for servicelovens område findes i retssikkerhedslovens § 72. Hovedreglen fremgår af § 72, stk. 1, hvor det er nævnt, at klage over en afgørelse ikke har opsættende virkning. Herefter følger en række tilfælde, hvor en klage alligevel har opsættende virkning. Det fremgår endvidere af § 72, stk. 4, at Ankestyrelsen efter begæring kan tillægge en klage, f.eks. over en afgørelse om botilbud efter servicelovens kapitel 20, opsættende virkning. Erfaringen viser dog, at det sjældent sker i praksis.

Der har været en række artikler om problemstillingen, hvor bl.a. Ekstra Bladet har beskrevet, hvordan kommuner tjener penge på dårlig sagsbehandling (»Kritik: Ministeren tager ikke kommunernes lovbrud alvorligt«, www.ekstrabladet.dk, den 9. januar 2014). I artiklen tilkendegiver flere partier, at dette ikke er rimeligt.

Også Landsforeningen LEV har påpeget problemstillingen: »Det er en problematik, som LEV har forsøgt at rejse over for ministre og Folketing gentagne gange. LEV mener det er dybt problematisk hvis dårlig sagsbehandling og rettighedskrænkelser skal være kommunernes måde at spare penge på« (»Ser socialministeren gennem fingre med ulovlig sagsbehandling?« www.lev.dk, den 14. januar 2014).

Muskelsvindfonden har også ad flere omgange givet udtryk for u hensigtsmæssighederne, bl.a. ved en henvendelse til Socialudvalget den 14. november 2012 (folketingsåret 2012-13, Socialudvalget, alm. del, bilag 69) og i artiklen »Socialminister Manu Sareen (R): O.k. at kommuner tjener penge på lovbrud« i Ekstra Bladet den 22. marts 2014.

Derudover har formanden for Det Centrale Handicapråd, Tue Byskov Bøtkjær, påpeget, at det er en forkert incitamentsstruktur: »Det er afgørende, at kommunerne ikke har et økonomisk incitament til at være på den forkerte side af loven« (»Ulovlige afgørelser skal ramme kommunekassen«, Politiken, den 22. november 2012), ligesom også Spastikerforeningen er overbevist om, at kommunerne ikke træffer de rigtige afgørelser af sparehensyn (»Handicappede får først hjælp efter klagesager«, Kristeligt Dagblad, den 26. januar 2012.)

Senest har Scleroseforeningen problematiseret, at Ankestyrelsen omgør 35 pct. af de klagesager, som styrelsen behandler. Scleroseforeningen fremkommer med en skarp kritik af kommunerne, som foreningen mener enten ikke er kompetente nok til at afgøre sagerne eller simpelthen spekulerer i at teste lovens nedre grænse. Af artiklen fremgår det også, at Advokatrådet ønsker, at kommunernes afgørelser skal have opsættende virkning (»Scleroseforeningen: KL mangler vilje eller evne«, Altinget.dk, den 15. september 2015).

Ombudsmanden har også et stort fokus på området, og med udgangspunkt i en sag fra Odense Kommune, hvor en kvinde uretmæssigt blev frataget sin BPA-ordning, udtaler han, at »Det kan have meget store konsekvenser for en borger med et alvorligt handicap at blive frataget en ydelse. Også af den grund er det vigtigt, at myndighederne får oplyst sagen tilstrækkeligt, inden de træffer en afgørelse, og at de giver en fyldestgørende og forståelig forklaring på ændringen« (»Forkert at tage personlig hjælpeordning fra blind kvinde«, www.ombudsmanden.dk, den 11. september 2015).

Formålet med beslutningsforslaget er at ændre loven, så klagesager får opsættende virkning i de tilfælde, hvor borgere med handicap ikke har fået forbedret deres funktionsevne. Der kan være eksempler, hvor det kan være i orden at nedsætte hjælpen til en borger, eksempelvis hvis vedkommende har forbedret sin situation, f.eks. efter et lårbensbrud, hvor man har fået hjælp efter servicelovens § 83, men gradvis har forbedret sin funktionsevne.

Beslutningsforslaget løser flere problemer på én gang. Borgerne kommer ikke til pludselig at stå uden hjælp, mens den pågældendes klagesag behandles, og kommunernes praksis med at føre sociale klagesager for at fastslå minimumsstandarder vil blive begrænset. Hermed får kommunerne et incitament til at behandle klagesager hurtigere, idet der ikke vil kunne opnås en besparelse under sagsbehandlingsforløbet. Incitamentet til at frakende eller forringe hjælpen i strid med loven forsvinder, idet kommunerne fremover ikke vil kunne opnå en besparelse, mens en klagesag pågår.

Retssikkerheden for borgere med handicap vil desuden blive øget, så hovedvægten kommer til at ligge på netop social retssikkerhed frem for på det kommunale systems mulighed for budgetstyring. Hvis beslutningsforslaget vedtages, vil borgere med nedsat funktionsevne ikke længere skulle lide under, at deres liv uretmæssigt falder fuldstændig fra hinanden, mens de venter på, at klagen færdigbehandles i Ankestyrelsen. I forhold til forslaget økonomiske omkostninger har Dansk Folkeparti spurgt ind til dette, og ministeren har svaret: »Det er ikke muligt at foretage en præcis opgørelse over merudgifterne ved at indføre en ret til opsættende virkning i klagesager, hvor borgere ikke har forbedret deres livssituation, herunder funktionsevne« (folketingsåret 2013-14, Socialudvalget, alm. del, svar på spørgsmål 217). Forslagsstillerne mener, at hvis en borger én gang er visiteret til hjælp, må man gå ud fra, at hjælpen er medregnet i det kommunale budget.

Dansk Folkeparti ønsker at præcisere, at forslaget er møntet på de borgere med handicap, der ikke har fået forbedret deres funktionsevne. På hjemmesiden for Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet fremgår det, »at hvis kommunen har givet en bevilling, er hovedreglen, at kommunen ikke kan trække den tilbage, medmindre der er sket ændringer i din situation og i din funktionsevne, som betyder, at du ikke længere opfylder betingelserne« (»Elscooter: Kan et forbrugsgode bevilges som et hjælpemiddel?«, www.dukh.dk, den 27. januar 2014).

Det er den hovedregel, som Dansk Folkeparti ønsker efterlevet med genfremsættelsen af dette beslutningsforslag.

Skriftlig fremsættelse

Karina Adsbøl (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opsættende virkning i klagesager for borgere med handicap.

(Beslutningsforslag nr. B 36)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.